

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Võõrkeelte õpe kutsehariduses

Rita Siilivask

Kutsehariduse osakond

25.11.2014

Õigusaktid

- Kutseõppeasutuse seadus
- Kutseharidusstandard
- Riiklikud õppekavad
- Kooli õppekavad

Kutseõppeasutuse seadus

§ 29. Õppekeel

- (1) Õppekeeleks loetakse keel, milles toimuv õpe moodustab vähemalt 60 protsenti kooli õppekavas sätestatud õppe mahust.
- (2) Kutsekeskhariduse õppekava õppekeel on eesti keel. Muu õppekava õppekeele otsustab kooli pidaja.
- (3) Õppekaval, kus on eesti keelest erinev õppekeel, on eesti keele õpe kohustuslik kooli õppekavas sätestatud mahus, mis tagab eesti keele oskuse tasemel, mis on vajalik omandatud erialal töötamiseks.

Kutseõppeasutuse seadus

§ 57. Eesti õppekeelele üleminek

- kool tagab ülemineku eesti õppekeelele kutsekeskhariduses 2020. aasta 1. septembriks
- õpilased, kelle õppekeel ei ole eesti keel, peavad lõpetamisel sooritama eesti keele teise keelena riigieksami (PGS §-s 31)
- riigieksami võib asendada kutseeksami või erialase lõpueksami sooritamisega eesti keeles

Kutseharidusstandard

Sätestab kutseõppe sisu, mis põhineb

- kutsestandarditel
- või sotsiaalpartnerite sisendil
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. a soovitusel¹ kohastel elukestva õppe võtmepädevustel
- kutsekeskharidusõppe sisul on seos ka gümnaasiumi riikliku õppekavaga

Kutseharidusstandard

Keelepädevus

1.1. Emakeeleoskus

1.1.1. Suudab ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada, arvestades olukordi ja suhtlus-partnereid, ning oma seisukohti esitada ja põhjendada.

1.1.2. Oskab eristada ja kasutada eri liiki tekste, otsida, koguda ja töödelda teavet, kasutada abivahendeid ning sõnastada ja väljendada oma suulisi ja kirjalikke argumente veenvalt ja kontekstikohaselt.

1.1.3. Väärtustab õigekeelsust ning väljendusrikast keelt.

Kutseharidusstandard (Lisa 1)

1.2. Võõrkeeleskus

1.2.1. Omab piisavat sõnavara ja tunneb funktsionaalsed grammatikat, et mõista kõnet ja vestelda.

1.2.2. Suudab isiklikeks vajadusteks tekste lugeda, mõista ja luua.

1.2.3. Oskab kasutada otstarbekalt abivahendeid ning õppida keelt ka mitteformaalses kontekstis.

Riiklik õppekava, maht 180 EKAP, sh võtmepädevuste õpet 60 EKAP

1 EKAP=26 t õppija tööd

30 EKAP üldõpingute moodulid, sh keel ja kirjandus 6 EKAP, võõrkeel 4,5 EKAP ja eesti keel teise keelena 5 EKAP

30 EKAP põhiõpingute moodulitesse lõimitud võtmepädevuste, sh võõrkeelega õpet

Kutseõppeasutuste statistikat

2013/14 (EHIS)

Õpilasi **25 699**, neist kutsekeskhariduses **13 245**

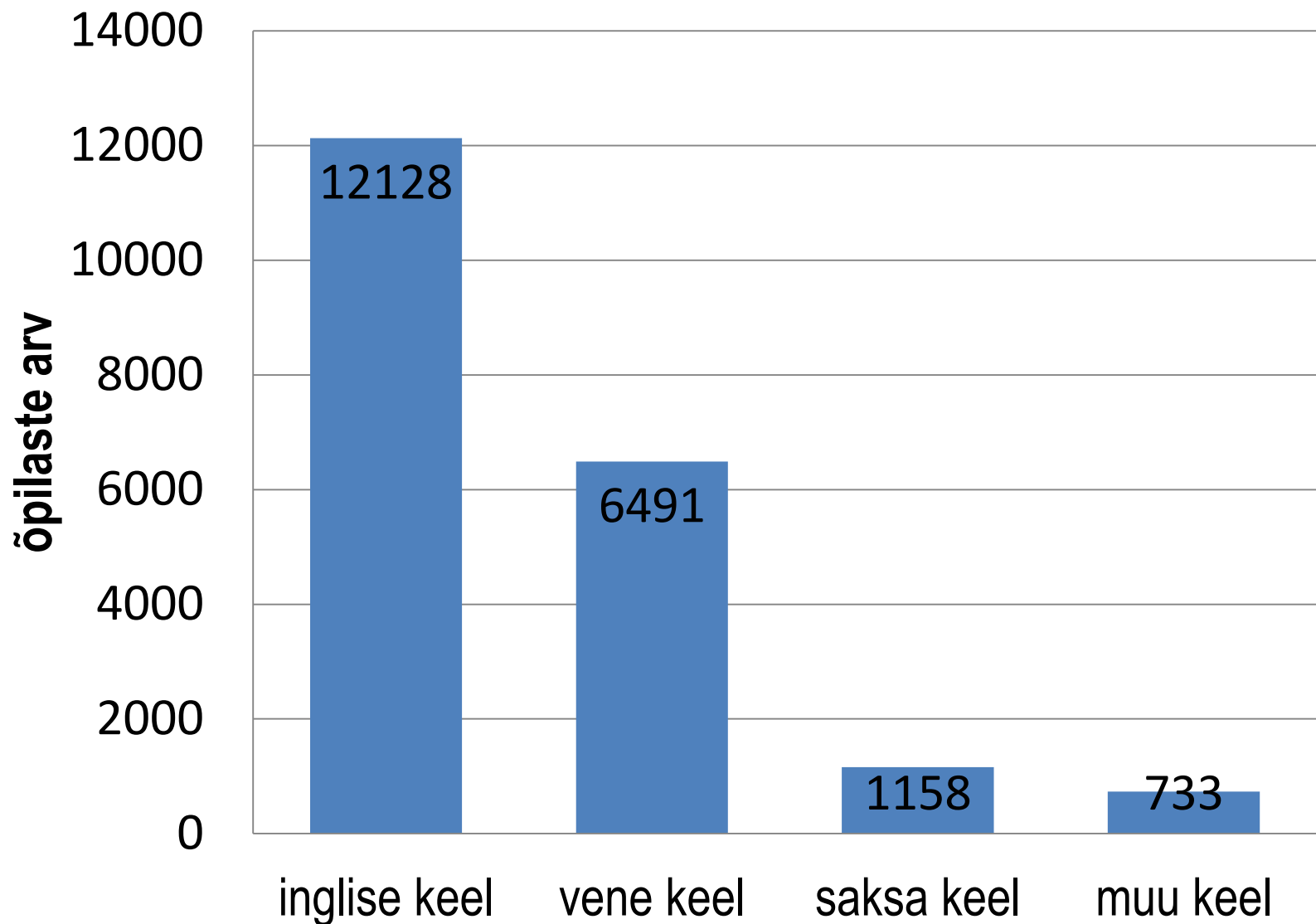
30 riigi kutseõppeasutust,

3 KOV kutsekooli

8 erakutseõppeasutust

Võõrkeelte õppimine kutseõppeasutustes (EHIS 2013)

Vähem õpitavad keeled

- itaalia
- prantsuse
- soome
- rootsi

Õpilaste arv õpitavate võõrkeelte lõikes (EHIS)

õ/a	õpilasi kokku	inglise keel	itaalia keel	Prantsuse keel	rootsi keel	saksa keel	soome keel	vene keel
2008	27 239	17 979	2	287	5	2 550	1 899	10 229
2009	28 363	14 984	2	395	3	2 111	1 552	8 784
2010	28 012	17 988	77	526	6	2 073	1 816	10 406
2011	27 046	17 398	91	424	3	1 685	1 298	9 447
2012	26 172	15 649	94	336	2	1 403	704	8 248
2013	25 699	12 128	87	194	1	1 158	451	6 491

Eesti keel võõrkeelena

- 2013/14 õppis kutseõppeasutustes eesti keelest erinevas keeles kokku **5910 õpilast** (23% kõigist kutsehariduse õpilastest)
- eesti keelt võõrkeelena õppis 3139 kutseõppeasutuste õpilast, kellest 130 eestikeelses õppes
- kutsekeskharidusõppes 68% kõigist kutsekeskhariduse tasemel eesti keelest erinevas keeles kutseharidust omandavatest õpilastest

Eelmise lõpetatud õppeasutuse õppekeel ning kutsehariduse õppekeel 2013/14

Kutseharidusse asuvad õppima

- valdavalt eesti keeles õppinud;
- õpilased, kellel oli eelnevas õppes õppekeeleks vene keel, õppisid valdavalt ka kutsehariduses vene keeles;
- eelmises õppeasutuses keelekümbluses õppinud isikud aga suundusid kutseõppes peamiselt vene keelsetesse õpperühmadesse, vt tabel. Miks?

	Õppekeel 2013/14 õa				
Viimasena lõpetatud õppeasutuse õppekeel	eesti keel	inglise keel	läti keel	vene keel	KOKKU
	2419	15	28	770	3232
eesti (keelekümblus)	98			274	372
eesti keel	16660	7		215	16882
inglise keel	4			1	5
keelekümblus - eesti				1	1
vene keel	603			4598	5201
viipekeel (eesti keel)	5				5
viipekeel (vene keel)				1	1
KOKKU	19789	22	28	5860	25699

Mitte-eestlastest noored kutseõppes

- Arengut soodustavad tegevused ja tugevused:
  - mitteformaalse ja informaalse õppimise vormid
  - huvidel põhinev lähenemine,
  - võrgustikutöö,
  - individuaalne lähenemine keeleõppes,
  - sotsiaalsete oskuste arendamine koos keeleõppega, eduelamuste pakkumine keeleõppes,
  - kakskeelne õpe, LAK õpe

Mitte-eestlastest noored kutseõppes

- Probleemiks ebapiisav keeleoskus
  - kolmandikus vene õppekeelega üldhariduskoolides on eesti keele õppega suured probleemid
  - vähene praktiline keeleõpe
  - kehv üldine õpivalmidus (nõrgad õpitulemused eelmisel haridusastmel)
  - ebapiisav riigikeeleoskus võib piirata muukeelsete noorte haridustee jätkamise ja edasise karjääri valikuid

Keel – inimkapitali oluline osa

Asukohamaa keele oskus kui

rahvusvähemuste/immigrantide majandusliku ja sotsiaalse
lõimumise ning tööalase edukuse tingimus

- parema keeleoskusega immigrantide tööhõive ja sissetulekud on kõrgemad

(Dustmann/Fabbry, 2003)

Välispäritolu ja põlisrahvastik Eesti tööturul (S.Krusell, 2013)

- Eestlastel ja venelastel on sarnased hariduspüüdlused, ent erinev edukus tööturul
- Eesti keele oskus on üks olulisemaid tegureid, millest sõltub näiteks kõrghariduse omandamise tõenäosus
- Ainult 17% eesti keelt mitteoskavast välispäritolu rahvastikust omandas 3. taseme hariduse

Eestlaste ja venelaste sarnased hariduspüüdlused, ent erinev edukus tööturul

75% välispäritolu elanikest piirdus teise taseme
haridusega

enamik nimetatud 75%-st valis kutseõppe

hea eesti keele oskusega välispäritolu elanikel oli
põlisrahvastiku esindajatest isegi kõrgem haridus:
enam kui 40% neist omandas 3. taseme hariduse

Välispäritolu ja põlisrahvastiku jaotus ametialase seisundi järgi (2008, Statistikaamet)

Ametialane seisund	Välispäritolu rahvastik		Põlisrahvastik
	Oskab eesti keelt	Ei oska eesti keelt	
Seadusandjad, kõrgemad ametnikud ja juhid; tipp-spetsialistid	25%	8%	32%
Tehnikud keskastme spetsialistid; ametnikud	19%	9%	20%
Teenindus- ja müügitöötajad	15%	8%	11%
Oskustöötajad; operaatorid	35%	60%	31%
Lihttöölised	7%	15%	6%

Väljakutsed

- õigusaktide mõju eelhindamine, tõenduspõhine lähenemine hariduskorralduses
- varase keelekümluse laiendamine põhikoolis ja koolieelsetes lasteasutustes
- taotleda põhikooli lõpetajate senisest tunduvalt paremat eesti keele oskust, et eriala omandamisel ei saaks keeleoskus takistuseks
- keelepädevuste kirjelduste täpsustamine kutsestandardites ja õppekavades
- huvitav ja kvaliteetne eesti keele õpe kutsekoolides

Programm „Keeleõppe arendamine 2015-2018“

Seotud

- Elukestva õppe strateegia 2014-2020,
- Eesti keele arengukava 2011-2017,
- Võõrkeelte strateegia 2009- 2015 Lõimumiskava
- Tuginetakse ESF programmi Keeleõppe arendamine 2011-2013 kogemusele

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Täna!

Rita Siilivask

rita.siilivask@hm.ee

